

Pedagogická komunikace

Mgr. Kateřina Lojdová
lojdova@ped.muni.cz

Pedagogická komunikace a interakce

- **Základní pojmy:**
- **Sociální interakce** – vzájemné aktivní působení, ovlivňování jedinců, skupin a prostředí; jeden subjekt vyvolává svým jednáním změnu v jednání druhého subjektu (Hartl, Psychologický slovník, 1994)
- **Pedagogická interakce** – vzájemné působení dvou nebo více subjektů v průběhu výchovně vzdělávacího procesu (Šikulová)
- **Sociální komunikace** – Sdělování, tj. výměna informací (Mareš, Křivohlavý, Komunikace ve škole, 1995)
- **Pedagogická komunikace** – Vzájemná výměna informací mezi účastníky výchovně vzdělávacího procesu, která slouží výukovým cílům (Gavora, Pedagogická komunikácia v základnej škole, 1988)

- **Funkce pedagogické komunikace ve v-v procesu:**
- zprostředkovává společnou činnost účastníků nebo jednotlivých pracovních skupin;
- zprostředkovává vzájemné působení účastníků v nejširším smyslu včetně výměny informací, zkušeností, ale i motivů, postojů, emocí;
- zprostředkovává osobní i neosobní vztahy;
- formuje všechny účastníky pedagogického procesu, zejména pak osobnost žáků;
- je prostředkem k uskutečňování výchovy a vzdělávání, neboť cíl, učivo, metody atd. nemohou vystupovat v pedagogickém procesu přímo, ale ve slovní či mimoslovní podobě;
- konstituuje každý výchovně vzdělávací systém, neboť tvoří jednu z jeho hlavních složek, zajišťuje jeho fungování, vnáší do něj pohyb, vývoj, dynamiku, udržuje jeho stabilitu.

Takhle ne!

O čem to bude?

- ▶ **Pedagogická komunikace:** vzájemná výměna informací mezi účastníky výchovně vzdělávacího procesu, která slouží výukovým cílům
- ▶ **Výuková komunikace:** výměna informací mezi učitelem a žáky v rámci vyučovací jednotky

Co bude cílem?

..... komunikační situace v rámci výukové komunikace

Obsah semináře

- ▶ Ukázka pedagogické komunikace: vystoupení v rozsahu cca 20 minut
- ▶ Zpětná vazba od kolegů
- ▶ Vlastní sebereflexe na základě videonahrávky
- ▶ Aktivní účast na seminářích

Seznam témat

- 1) Stimulace posluchačů, atmosféra
 - 2) Hromadné vyučování
 - 3) Verbální komunikace – kladení otázek nižší a vyšší kognitivní náročnosti, otevřené a uzavřené otázky
 - 4) Verbální komunikace – facilitační otázky
 - 5) Verbální komunikace – zpětná vazba
-

Seznam témat

- 6) Paralingvistické projevy – hlasitost a dynamika projevu, tónová výška hlasu, délka projevu, pauzy...
- 7) Neverbální komunikace – gestika, mimika, zrakový kontakt...
- 8) Neverbální komunikace – proxemika
- 9) Prezentační dovednosti – powerpoint
- 10) Skupinové vyučování – techniky práce se skupinou

Seznam témat

- 1 1) Skupinové vyučování – techniky práce se skupinou
 - 1 2) Problémové komunikační situace – nekázeň
 - 1 3) Využití prostoru v pedagogické komunikaci
 - 1 4) Komunikační dovednosti – aktivní naslouchání a empatie
-

Zdroje:

- ▶ GAVORA, P. **Učitel a žáci v komunikaci.** Brno : Paido, 2005. 165 s. ISBN 80-7315-104-9.
- ▶ MAREŠ, J., KŘIVOHLAVÝ, J. **Sociální a pedagogická komunikace ve škole.** Praha : SPN, 1989. 164 s. ISBN 80-04-21854-7.
- ▶ MAREŠ, J., KŘIVOHLAVÝ, J. **Komunikace ve škole.** Brno : CDVU MU, 1995. 210 s. ISBN 80-210-1070-3.
- ▶ Plaňava, I. **Průvodce mezilidskou komunikací : přístupy-dovednosti-poruchy.** 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 146 s. ISBN 8024708582
- ▶ ŠEĎOVÁ, K., ŠVARŘÍČEK, R., ŠALAMOUNOVÁ, Z. **Komunikace ve školní třídě.** Praha: Portál, 2012. 296 s.

Facilitace

- ▶ <http://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/2801/facilitace.pdf>